

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
 Pe un an 18 Lei
 Pe jumătate de an 9 "
 Pe un pătr r de an 4 "
 Un număr 35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu FOAIA DIECEZANĂ, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărătură și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:
 Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei

Nr. 73 Pres ex 1921

IOSIF

din îndurarea lui Dumnezeu Episcopul dreptcredincios al Eparhiei ortodox-române a Caransebeșului.

*Iubitului nostru cler și popor,
 și onorațiilor deputați la sinodul eparhiei noastre.*

Pe baza dispozițiilor §§-lor 89 și 90 din statutul organic, convocăm prin aceasta sinodul ordinariu al diecezei noastre a Caransebeșului la biserica catedrală din orașul Caransebeș pe Duminica Tomei, adică pe ziua de 25 Aprilie cal. vechiu a. c. la 9 ore a. m., în care ziua îndată după săvârșirea sfintei liturgii și invocarea Duhului Sfânt va urma deschiderea sinodului.

De aceea invităm pe toți onorabilii deputați ai sinodului eparhial, ca în susamintita ziua la ora defiptă să se afle în Caransebeș, ca așa sinodul conform regulamentului afacerilor interne să-și poată începe activitatea sa.

Pe lângă împărtășirea binecuvântărei noastre arhieresti sum

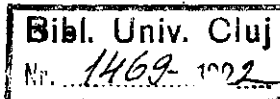
Al tuturor

Caransebeș în 5 Aprilie 1921.

Cu dragoste părintească

Dr. Iosif Traian Badescu

Episcop.

Nr- 795 Șc. ex 1921.

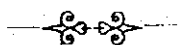
Notă oficială.

Pentru orientare Oficiile protopresbiterale și parohiale vor comunica credincioșilor noștri că pe viitor cererile ce se vor adresa Consistorului diecezan în cauze private vor trebui să fie timbrate potrivit dispozițiilor statorite de legile și ordonanțele în vigoare, căci în caz contrar acelea vor fi trecute la arhivă fără a se mai da răspuns persoanei care le-a trimis.

Caransebeș din ședința consistorială școlară ținută în 5-Aprilie 1921.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

CONGRESUL BIBLIC

al preoțimii ortodoxe române din Ardeal.

ZIUA I.

Miercuri, în 30 Martie v. a. c. s'a deschis congresul preoțimii ortodoxe române din mitropolia Ardealului. Dimineața la orele 9 s'a oficiat din partea pâr. prof. Dr. A. Crăciunescu, asistat de pâr. diacon Sofronie Morăriu, liturgia înainte sfințită la catedrală, după care a urmat o frumoasă predică a pâr. protopop Ioan Teculescu despre importanța Bibliei în activitatea pastorală a preotului. Parintele Teculescu a dovedit din nou atât prin fondul predicii, cât și prin modul predării, că este unul dintre cei mai buni oratori ai noștri. Apoi invocarea Duhului sfânt. Răspunsurile liturgice le-a dat corul catedralei.

Au participat la acest serviciu divin I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, un mare număr de preoți sosiți la congres — și popor.

La ora 11 a. m. toată lumea a trecut în sala cea mare a prefecturii, unde aveau să se țină ședințele congresului. Între număroșii asistenți remarcăm pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, asistat de congresiști cu ovații îndelungate, pâr. Dr. Moise Ienciu, inspector general în ministerul cultelor, în calitate de reprezentant al dlui ministru al cultelor și artelor Octavian Goga, pâr. Dr. I. Lupaș, prof. univ. reprezentant al universității din Cluj, dl A. Bârseanu, prezidentul „Asociației”, Vasile Goldiș, fost ministru, dl colonel Ganea în numele Comandamentului corpului VII General Cihovschi, dl Dr. Valeriu Branșce, fost șef al resortului instrucțiunii publice, prefectul județului Sibiu Dr. N. Comșa, dl P. Cosma ș. a.

Publicăm, în numărul de față, vorbirile ținute cu acest prilej.

Congresul e deschis prin următoarea cuvântare rostită de pâr. protopop Dr. Vasile Saftu, prezidentul „Asociației preoților”:

Înalt Prea Sfințite Stăpâne!

Onorat congres!

Doi ani de zile s'au strecurat în învălmășagul vieții, de când noi preoții din mitropolia ortodoxă a Ardealului ne-am ținut primul nostru congres, și-mi

aduc aminte cu multă bucurie de însuflețirea și nemărginitul entuziasm care ne-a stăpânit cu acel prilej.

În aceste fericite și memorabile împrejurări a luat ființă „Asociația preoților” — primul moment important, pe care țin să-l amintesc în fericita zi de astăzi. Al doilea moment, pe care nu vreau să-l las la o parte, e dragostea nețărmurită cu care au fost primiți cei patruzeci de reprezentanți ai noștri la Congresul preoților din vechiul regat. La acest marelui congres au fost reprezentate toate provinciile României mari: Țara mamă, Ardealul, Bucovina și Basarabia.

Al treilea moment îmbucurător este, că congresul național bisericesc al mitropoliei Ardealului a smuls din sinul comitetului nostru executiv pe cel mai nobil, pe cel mai creator suflet, pentru a-l așeza pe scaunul fericitului arhipăstor Andrei Șaguna. Acest suflet mare este fostul secretar general al „Asociației” noastre, arhiepiscopul și mitropolitul nostru Dr. Nicolae Bălan. Mă simt dator să-i aduc cu prilejul acesta cele mai adânci mulțămite pentru serviciile făcute Asociației și să-i fac un apel, rugându-l să nu ne părăsească ci și de aici înainte să ne sprijinească cu înțeleptele sale sfaturi și îndrumări. Rog pe bunul Dumnezeu să ni-l țină întreg, sănătos și întru zile îndelungate.

Asociația noastră și-a croit un drum, pe care trebuie să meargă înainte. Și cred că nu există om în țara românească, om cu mintea sănătoasă, care să tăgăduiască rolul și importanța clerului, a bisericii în viața neamului nostru.

Este știut că statul român s'a născut odată cu biserica noastră strămoșească, „ca doi frați dintr'o tulpină”, și țara românească nici de aci înainte nu mi-o pot incipui, decât trăind alături de biserică, sprijinindu-se războiul trebuie refăcut. Aceasta-i înalta misiune a clerului de astăzi. Două idealuri se cristalizează din această misiune: 1. Fiecare preot e dator să caute a-și câștiga încrederea și dragostea poporului din comuna sa. — 2. Preoțimea întreagă să ducă în chip solidar lupta cea mare pentru unirea sufletească a tuturor Românilor — prin sinceritate, iubire și muncă. Dragostea frățescă să ne unească pe toți. Uniți fiind vom reprezenta o forță, iar reprezentând o forță vom fi luați în seamă!

Numai în chipul acesta ne vom putea face datoria și vom putea aduce serviciul neprețuite țării și neamului.

Salută apoi pe oaspeții cari și-au ținut de frumoasa datorie de a participa la lucrările congresului biblic și anume pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae; pe P. C. Sa arhim. Nicolae Ivan, reprezentantul Consistorului din Cluj și pe asesorii consistoriali ai celorlalte consistorii, pe dl Dr. M. Ienciu, inspector general în ministerul Cultelor, trimis de dl O. Goga, ministru de culte, căruia i-se fac ovații, pe dl colonel Ganea, reprezentantul armatei; pe dl Dr. I. Lupaș, trimisul Universității din Cluj; pe dl A. Bârseanu, prezidentul „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român”, pe dl Goldiș, fost ministru, pe dl Dr. Branșce, fost șef de resort, pe dl prefect Dr. Comșa și pe toți ceilalți oaspeți primiți cu aplause vii și ovații îndelungate.

„Fundamentul lați văzut — continuă oratorul — pe el vom căuta să zidim.

Sprijinul necesar îl vom afla în dragostea și înțelepciunea I. P. S. Sa Mitropolitului nostru și în iubirea sinceră a fraților noștri din vechiul regat. Avem deci datoria de a ne pune pe lucru și cu puteri unite, cu toată dragostea și devotamentul nostru să luptăm pentru biserică, tron, neam și țară!

Vorbirea Î. P. S. Domn Mitropolit

Î. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* luând cuvântul arată, că cu nespusă bucurie a așteptat ținerea congresului acestuia, ca luând contact cu preoțimea mitropoliei să se sfătuiască împreună asupra marilor probleme, a căror fericită realizare o vom putea duce la bun sfârșit, călăuziți fiind de vecinicele adevăruri ale evangheliei Domnului.

A așteptat acest congres spre a i-se da prilej să mulțumească preoțimei pentru dragostea și încrederea ce i-a arătat-o la chemarea pe scaunul mitropoliei, și această încredere îi va servi și pe viitor de un puternic razim de-a birui sarcinile și greutățile în conducerea bisericii lui Hristos.

Asigură pe cei prezenți, că nu are altă dorință mai fierbinte, decât a se dedica din toată inima și din tot sufletul pentru binele și înaintarea bisericii. Roagă pe bunul Dumnezeu să-i lungească firul vieții până atunci până va putea îndeplini cu scumpătate această misiune.

În cuvinte frumoase amintește apoi, că-și dă toată silința de a ridica prin cultură clerul, căruia îi aparține prin naștere, fiind descendent al unei vechi familii preoțești, crescut cu prescură, care în trecutul de tristă aducere aminte a hrănit pe mulți bărbați vrednici ai bisericii și neamului nostru.

„Al vostru sânt și pentru voi vreau să trăiesc, dându-mi bine seama că biserica trăiește prin puterea apostolatului“.

Prin apostoli s'a răspândit împărăția lui Dumnezeu între oameni. Prin apostolat va putea trăi și se va putea desvolta și pe viitor. Să vă aduc aminte de cuvintele apostolului Pavel adresate lui Timoteiu: „Îți aduc aminte ție, ca să aprinzi *darul lui Dumnezeu*, care este întru tine prin punerea mâinilor mele, că nu ni-a dat nouă Dumnezeu duhul temerii, ci al puterii și al dragostii și al înțegii înțelepciunii. Deci nu te rușina de mărturisirea Domnului nostru Isus Hristos, nici de mine legatul lui, ci pătimește împreună cu evanghelia după puterea lui Dumnezeu“.

De apostoli devotați bisericii și poporului avem mai mare trebuință ca până acuma.

Opera îndeplinită până acum a fost de-a păstra curat și intact sufletul neamului, o operă de conservare. Astăzi avem datoria să desăvârșim și să ridicăm sufletele la cea mai înaltă treaptă a progresului. La această operă de progres și înaintare sântem datori și noi preoțimea să ne luăm partea leului, pentru-că numai astfel vom fi vrednici urmași ai învățăceilor Domnului...

Într'un mod clasic desvoaltă apoi înaltul prelat însușirile adevăratului apostolat, care trebuie să porceadă din credința neștrămutată în idealul propagat, credința vie și activă, precum și din credința în sufletul omeneș și în posibilitățile lui de desvoltare.

Credința în idealul sfânt al evangheliei creștine ne va arăta țintele spirituale, în serviciul cărora avem să ne punem, și va fi un izvor de putere pentru învingerea tuturor greutăților.

Să ne identificăm în măsură tot mai mare cu idealul evangheliei devenind adevărații purtători ai lui în mijlocul poporului.

Dacă a fost de lipsă pentru mântuirea neamului omenesc întruparea Mântuitorului — tot asemenea cuvântul Lui are să se întrupeze în fiecare preot și să-l propovăduiască cu vorba și fapta.

Spre acest scop trebuie să ne adâncim misiunea, și aceasta poate urma prin o adâncire a concepției noastre despre cece este evanghelia mântuitoare și

prin o cât mai deplină identificare cu ea. Bine a spus oratorul de azi în sfânta biserică, că nu mai putem purta cărma vieții sufletești a poporului numai cu armele și mijloacele de până acuma, astăzi când în mijlocul lui se încrucișază în urma războiului diferite curente bolnăvicioase, și peripețiile războiului au adus și pe țaranul român în contact cu alte forme de cultură și civilizație și l-au scos din obiceiurile sală patriarhale la largul unei vieți mai complexe. De aceea nu ne putem mărgini la activitatea din trecut, ci trebuie să perfecționăm mijloacele de păstorie.

Astăzi nu se mai ară pământul cu plugul de lemn folosit înainte de 30 de ani, ci cu plugul de fier perfecționat; așa și noi dacă voim să purtăm cărma vieții sufletești a poporului, trebuie să ne aprofundăm concepția despre misiunea noastră preoțească și să ne perfecționăm metodele de păstorie a sufletelor. Evanghelia lui Hristos nu stă în repetirea regulilor tipicului, ci este marea forță dumnezeiască cu ajutorul căreia vom putea ridica sufletele omenești spre sferele dumnezeirii, de unde vom putea culege forțe nouă, inspirațiile unui duh de viață superior de care avem așa de mare lipsă astăzi când se vorbește de refacere pe toate terenele, pe terenul de comunicație, industrie, negoț, finanțe etc.

Eu cred că cea mai importantă este și trebuie să fie refacerea morală a sufletelor, întărirea și înnoirea lor, căci fără această refacere celelalte nu pot produce roade.

Puterea principală, prin care trăiește omul, e sufletul „Ce va da omul în schimb pentru sufletul său?“

Că un popor trăiește prin sufletul său, dovedește trecutul poporului nostru. În timpurile de restriște asupritorii noștri ni-au luat tot ce e materie. Un singur lucru nu ni-au putut lua, acela e sufletul pe care l-am păstrat întreg și neprihănit.

Paznicul și ocrotitorul sufletului a fost biserica. Ea trebuie și de aci înainte nu numai să păstreze sufletul, ci să-l și perfecționeze în spirit creștinesc.

Să ne tragem seamă cu sufletul nostru și oricât de maștere ar putea să fie împrejurările externe între cari s'ar găsi slujitorul altarului, nu-i permis să se lase robit de ele. Nu lăsa ca vre-o putere de pe lumea aceasta, nici mizeria, nici suferința, nici o altă năpăstuire să-ți iee răspunderea pentru cece trebuie să fii tu ca preot, răspunderea ta personală pentru sufletul tău și pentru idealul căruia te închini tu.

Acest ideal trebuie coborît în realitatea vieții credincioșilor, în sufletele lor. Și aceasta o putem face cu atât mai ușor, cu cât poporul nostru este înzestrat cu frumoase și alese însușiri. Vitregimea vremilor a făcut însă ca aceste însușiri să nu le poată desvolta până acuma.

Dar acuma larg deschise ne sunt porțile viitorului spre desvoltare și înaintare, spre care scop avem să pășim la muncă ca devotați slujitori ai lui.

Cu multă bucurie am constatat, că cele mai importante probleme în legătură cu păstoria sufletescă, sunt cuprinse în programul congresului. Între altele, legătura ce trebuie să existe între preot și cuvântul lui Dumnezeu, sftă scriptură. Și într'adevăr un preot, care nu e familiarizat cu înțelepciunea adâncă a sf. Scripturi, e ca un ostaș care pornește la luptă fără arme: el nu va putea câștiga biruința! Să ne înarmăm deci cu armele duhului, cu armele cuvântului dzeesc. Să ducem deci lumina sfintei Scripturi până în cel mai ascuns cătun, până în cea mai modestă colibă a țaranului nostru, dând glas viu amvoanelor. Preotul care se identifică cu poporul va găsi în sufletul acestuia destul

daruri, destule calități superioare, cari îl fac accesibil pentru mântuitoarea înțelepciune a Evangheliei.

Îmi aduc aminte de o întâmplare ciuită, întâmplare cu o deosebită semnificație:

A fost odată un împărat, care n'avea decât un singur copil; acesta însă nu putea vorbi. Împăratul, îngrijorat de soarta fiului său iubit a chemat pe toți medicii învățați ai țării sale și ai altor țări, dar nu l-au putut ajuta. Copilul creștea, se desvolta, fără să i-se deslege glasul.

Se întâmplă că împăratul are războiu cu vecinul său puternic. E învins și ajungând în prinsoare, e condamnat la moarte. Când era să fie executat în fața copilului său, zdrobit de durere a exclamat acesta: „Cruțați-mi-l, că e tatăl meu!“ Dragostea fiască i-a deslegat graiul!

Această dragoste sfântă dintre preot și poporul păstorit trebuie să dea glas și amvoanelor din bisericile noastre.

Sunt și alte mijloace de păstorire sufletească. Poporul nostru nu e încă pretutindenea destul de pregătit pentru predici și conferințe sistematice, în înțelesul strict științific al cuvântului. De aceea convenirile și predicile mai comunicative, mai intime, mai populare, vor avea mai mult rezultat. Și acestea se pot face cu ori ce prilej, și în orice împrejurări.

Casele naționale sunt un bun mijloc pentru astfel de comunicări intime, prietenești. Ele sunt luate în programul Asociației noastre, dar trebuie puse în aplicare printr'o neclintită hotărâre a voinții și printr'o muncă adânc devotată pentrucă preotul numai printr'o muncă devotată își poate justifica prezența în mijlocul poporului. *Când ne vom sloarce respectul prin munca noastră pentru popor, atunci ne vom arăta ca factor indispensabil pentru viața poporului nostru.*

Dorind ca ccest congres să însemneze un izvor de putere pentru o astfel de muncă, salutându-vă și binecuvântându-vă, rog pe Dzeu să-și trimită darurile și binecuvântările Sale asupra tuturor, cari au putut să vină la acest congres, cât și asupra acelor cari n'au putut să vină. Aceste binecuvântări ale lui Dzeu să inspire la muncă pe slujitorii altarului bisericii și neamului nostru, la muncă din bogate roade pentru progresul și fericirea acestui neam.

Vorbirea I. P. S. S. D. Mitropolit a fost ascultată cu încordată atențiune din partea membrilor congresului, iar la fine răsplătită cu îndelungate strigăte de „Sa trăiască!“ („Telegraful Român“) (Urmează)

VIN SĂRBĂTORILE.

(V. P.) Natura își desface tot mai întinsă comoara ei de minunății. Ramurile prind muguri; pământul se înveșmântă în haina primenirei de vecinică tinereță. Râd florile la umbră și la soare.

Învierea naturei, Învierea lui Isus Hristos.

Sfintele mari sărbători, care bat la poarta caselor noastre ne găsesc oare mai buni?

Cum vom deschide sufletul ca să primim în el pe Fiul omului? Și dacă îl vom deschide, ce va fi întrânsul? Vom fi asemeni unui mormânt vâruit pe din afară, iar în lăuntru plini de răutate.

Ce va așterne sufletul nostru în calea Mântuitorului? Păcatele noastre sau virtuțile?

Fiecare știe. Fiecare își dă socoteală sieși, dacă sufletul său este un lăcaș de viperă, sau un altar înălțat binelui și adevărului.

Dacă sărbătorile ce vin ne vor găsi tot așa cum am fost: clevertorioși, pofticioși de prea multe bunuri lumești, trudnici după cele pământești dar trecătoare, atunci zădarnică este așteptarea Învierii Domnului.

Dacă după trecerea sfintelor sărbători vor rămâne aceeași oameni vechi, îmbrăcați numai în vestminte nouă, irăși zădarnică a fost ziua Paștilor pentru noi.

Dacă din măreția acestei învieri, nu va picura nimic dumnezeesc în sufletul nostru, care să rămână ca și bobul de muștar în noi spre creștere și înflorile, atunci mincinoși am fost în toate rugăciunile noastre.

Și, în miez de noapte, când vor suna clopotele marilor biserici dela răspântii largi, ca și clopotele umile ale bisericuțelor din cine știe ce sat uitat de lume, pogorându-se de sus harul luminii, va bate și cuvântul lui Dumnezeu la ușa sufletului nostru.

Nedumeriți vom deschide ochii mari, simțind un suflu divin în preajma noastră. Numai cine va deschide ușile sufletului, acela va înțelege că bunătatea inimii este izvorul tuturor faptelor bune.

De două mii de ani sună clopotele în acelaș miez de noapte. De două mii de ani lumea nu s'a saturat să audă sunetul lor. Nu e sunetul obișnuit al zilelor de rând, ci e sunetul care aduce cu dânsul veșnicul nou, în lumea noastră veche. De două mii de ani e acelaș „Hristos a înviat“ și totuși par'că nu l-au auzit rostindu-se vre-odată — așa-i de fulgerător în arătarea lui: „Hristos a înviat!“

Dacă omenirea întreagă, din primele zile ale creștinismului, ar fi așezat la o sută de ani numai câte o slovă a învățăturilor lui Hristos, în suflet și în altarul inimii, astăzi am fi în sfîntenie asemănătoare lui Hristos. Dar noi am îngropat cu zilele îngropate și învățăturile dumnezeiești. Am așteptat pe urmă să vină anul viitor ca să facem tot așa cu zgârcenia firii noastre. Și astfel n'am rămas cu nimic nou. Cuvintele dumnezeiești au intrat pe o ureche și au eșit pe cealaltă.

Dar să luăm bine seama. Să fim discipulii treji ai Mântuitorului în noaptea învierii ca să-i prîndem sfânta învățătură măcar în acel ceas de covârșitoare preamărire.

Drumul Golgotei tare este lung. Noi îl putem scurta prinzându-ne cu mâna de haina Mântuitorului și urmând cărarea pașilor Lui, altfel viața noastră va fi numai o săptămână a patimilor.

Cuvântare

rostită în 28 Ianuarie a. c. în conferința preoțească a tractului Bocșa-montană la „Chemarea Duhului sfânt“.

(Sfârșit)

Acum fără voie se naște întrebarea: le simțim noi toate acestea și știm de unde vin? Până unde vor merge și când se vor opri? Dacă le simțim și voim a pricepe timpul nostru pentru a interveni cu succes, ce vom face? Ce vom spune noi, cari ne născăm „parinții“ acestei lumi stricate, care ne strigă grozav: „Ia-l, ia-l răstignește-l pe dânsul?“ (Ioan, 19, 6). Vom privi doară cu mâinile încrucișate și mulțămindu-ne „cu un ușor oftat ne vom ținea trufași, vom stă departe de ceice așa ne

grăiesc?" Nu, la nici un caz, nu aceasta vom face, iubii mei frați, ci de sus, ca dintr'un turn de pază vom privi în vălmășagul lumii acesteia și cugetându-ne serios la taina preoției, ne vom întipări adânc în memorie aceste cuvinte înfricoșate: „Vai de păstorul care părăsește turmă sa; și sabia va fi peste brațul său și peste ochiul său cel drept; brațul său va seca și ochiul său cel drept va orbi". (Zah. 11, 17)... Veni-va domnul slugii aceleia în ziua, în care el nu așteaptă și în ora, în care el nu știe și-l va despica pe el în două și partea lui cu fătarnicii o va pune!" (Mat. 24, 50—51)...

Pătrunși până în adâncul sufletului de aceste vorbe înfricoșate, vom căuta să fim cu toată inima „preoți”, ca bărbați ai eternității să stăm deasupra timpului nostru, la nici un caz să nu ne lăsăm răpiți de văltoarea sălbatică a lumii acesteia. Dacă vom fi săpânim această mișcare, această primenire morală, nu este iertat să ne lăsăm singuri răpiți de dansa, ci cu indoită scumpătate vom căuta „a ne face tuturor toate, pentru a-i mântui pe toți”. Cu toată ura și îndușmânirea lumii, la toate succesele slabe, la toată greutatea serviciului privind, noi să nu desperăm, ci cu puteri noi și însuflețire apostolică să începem cea mai întinsă *propagandă religioasă*, fie că suferim pentru dreptate — nedreptate, că secerăm pentru bunăvoință și dragoste — nemulțămire și ură, fie că recompensa ne este disprețul în loc de onoare!.. „Batjocuriți fiind să binecuvântăm, persecutați fiind să răbdăm, huliiți fiind să sfătuim!” (I. Cor. 4, 12—13)...

Chemarea noastră principală va trebui să fie, de a *vesti cuvântul lui Dumnezeu*, dupăcum ni-s'a și poruncit de „a merge în toată lumea și a vesti evanghelia la toată zidirea” (Marcu, 16, 15). Vestirea adevărului dzeesc a format doară partea întregitoare a operei de mântuire a Mântuitorului nostru Isus Hristos și analog va trebui să constituie ea și partea cea mai însemnată a direcției noastre pastorale. În aceasta cea mai de frunte și mai frumoasă parte a direcției noastre preoțești, vom cunoaște mai ușor rodurile trudei noastre, care ne poate deveni și elementul de încurajare în datorința de a persevera!

Să nu uităm, fraților, că interese vecinice, soarta viitoare a bisericii și a neamului nostru este depuă în mâinile noastre preoțești! Astăzi mai mult ca oricând s'a înmulțit nuniarul acelor, cari și-au pus ținta lor în suprimarea credinței și a vieții religioase a poporului nostru, deci cu atât mai vărtos bine să știm a manua cuvântul pentru a face de rușine toate ostenele lor! Este neapărat de lipsă „să ne îmbrăcăm cu toată armarea lui Dumnezeu, ca să putem sta împotriva meșteșugirilor celui necurat; . . . încingând coapsele noastre cu adevărul . . . îmbrăcându-ne cu platoșa dreptății și încălțându-ne picioarele întru gătitura evangheliei păcii . . . Peste toate vom lua pavăza credinței . . . coiful mântuirii și sabia duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu . . . cel mai ascuțit decât sabia cu două tăișuri, care pătrunde până la despărțirea sufletului și a trupului, a mădulărilor și a măduvei! . . .” (cf. Efes. 6, 11—17 și Evrei 4, 12.)

În special vom căuta să esplicăm cuvintele înțelepte ale S. Scripturi, să povestim istoria creștinismului și a bisericii noastre cu pilde vii din trecutul creștinătății și a bisericii noastre strămoșești, ca să însuflețim dragostea credincioșilor pentru apărarea legii noastre românești. Acestea le vom aduce apoi în legătură și cu istoria neamului nostru cu pilde vii din istoria noastră națională, ca să se desvolte în popor, pelângă iubirea de biserică, și iubirea de neam și țară: două lucruri atât de necesare la întărirea și consolidarea României-Mari! Să spunem poporului încredințat păsto-

ririi noastre, care cere dela noi astăzi milă și ajutor, care șede în corabia bătută de furtunile și valurile acestor vremuri, gata să se scufunde, și strigă desperat: „Doamne, mântuește-ne, căci pierim!” (Mat. 8, 25) . . . că nu dorul după „câștig” ori după o „viață comodă” ne-a îndemnat să luăm pe umeri sarcina „ușoară” a a preoției, dupăcum le place unora a afirmă, ci scopul nostru suprem este „a contribui la bucuria multora și a ajuta la sfințirea tuturor.”¹⁾ Să strigăm în lumea largă, să ajungă chiar la urechile acelor, cari pun prea puțin preț pe munca noastră săvârșită în Egipt ieri și disprețuie astăzi sprijinul nostru, ce l-am putea da la așezarea noastră în edificiul nou al neamului, că „toate prin noi s'au făcut, și fără de noi nimic nu s'a făcut, ce s'a făcut!” (Ioan 1, 3) . . . Cu toate acestea „noi suntem slabi astăzi, iară ci tari; ci însemnați, iară noi disprețuiți; până în ceasul de acum și flămânzim și însetoșăm și goi suntem și palmuții suntem și așezați nu suntem; ostenim lucrând cu mâinile noastre” (I. Cor. 4, 10—12) „alergăm fără răgaz, ostenim sfătuind și mângâind” și la clădirea mărețului edificiu al neamului tot noi voim să fim și vom și fi „piatră ced din capul unghiului!” Ca strigarea noastră să și aibă rezultatul dorit, vom căuta să ne strângem și noi odată rândurile, să înțelegem și noi odată, ce este *solidaritatea*; să convenim mai des la glasul de chemare al tinerei noastre „Asociații”, să ne povestim acolo durerile și năcazurile, să învățăm acolo a ne iubi și stimă reciproc și a cere și dela alții: *respect pentru tagma preoțească*! Îndeosebi vom căuta să facem zid din piepturile noastre împrejurul Preasfințitorilor noștri stăpâni și părinți sufletești mitropolitul Nicolae și episcopul Iosif, „să le ascultăm porocile și să le urmăm credința!” (cf. Evrei 13, 7) . . . Așa să ne înțelegem noi chemarea și să ne facem slujba preoției și atunci putem fi siguri, că soarele dreptății va răsări și pentru noi odată și răsplata muncii noastre nu va întârzi!

Acestea sunt, fraților, cuvintele, cu cari eu am aflat de potrivit a mă prezenta astăzi înaintea Fraților Voastre! Și mă simțesc în parte fericit că mi-a succes, cred, să arunc puțină lumină asupra acestei chestiuni, să ficsez în linii generale, care va trebui să fie chemarea noastră pe viitor! Deplin fericit însă numai atunci mă voi simți, dacă alt cineva dintre Frații Voastre, cu mai multă pregătire și experiență pastorală, va arunca mai multă lumină asupra acestei probleme importante, care dupăcum am zis-o și la începutul acestei cuvântări, este atât de vastă și de frumoasă, încât o minte ageră și o peană iscusită ar putea scrie volume întregi despre această cea mai de frunte înșușire a direcției noastre preoțești!

Până atunci Vă rog, Vă conjur chiar, ca cuvintele mele de azi să le primiți cu aceeași dragoste și bunăvoință, cu care eu am primit a Vi-le împărtași și întipărindu-le adânc în inimile Voastre, să făgăduim solemn, în fața acestui s. altar, că vom căuta cu toții a începe o noaună apostolică, a unor vremi, ce vor să vie!

Atunci întristarea noastră de azi se va schimba în bucurie; negura și întunerecul, ce a întunecat vaza, autoritatea și nimbul nostru, se va risipi și ceice plângean ieri în Egipt, suntem astăzi triști în drumul spre Canaan, vom râde cu toții mâne în mândrul, frumosul și bogatul Canaan! . . .

Atunci și acel mare și neuitat arhieru al nostru, al cărui mare și nemuritor nume cu adevărat se mândrește că îl poartă tinăra noastră „Asociație”, al

¹⁾ Radu Cristescu! „Scrisoarea-III.”

cărui duh umblă și astăzi printre noi și ne îndeamnă stăruitor la săvârșirea faptelor mărețe, demne de nemuritorul său nume, va tresări în mormântul dela Rășinari, simțind că clerul, pe care el l-a dorit și l-a visat, este la înălțimea chemării sale!

Atunci, dar numai atunci, nu departe, ha chiar aproape va fi vremea, când oricare muritor de rând întâlnindu-ne în cale, la trei pași se va descoperi cu evlavie și respectul cuvenit, zicând semenilor sei: Tre-cătorule, dacă ești creștin și Român adevărat, jos pălăria, *acesta este părintele!* . . . Iară „când se vor împlini zilele noastre și ne vom duce la părinții noștri“ (I. Cron. 17, 11), ca să ne dăm seama despre felul, cum am chivernisit noi talantul încredințat noaună, ne va lumina Hristos și primindu-ne în împărăția sa cerească, va rosti cuvintele: „Bino, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voiu pune; întră întru bucuria Domnului tău“ acum și pururea și în vecii vecilor Amin! (Mat. 25, 23).

Ioșif Pascu, paroh.

— 4 —

Împotriva concordatului.

Preoțimea din tractul protopresbiteral al Caransebeșului întrunită azi în 18/31 Martie a. c. pentru alegerea unui deputat preoțesc pentru sinodul eparhial, luând cu durere la cunoștință încercarea scaunului papal dela Roma de a încheia cu patria noastră un concordat

având în vedere, că biserica dominantă în țara noastră este cea ortodoxă română;

având în vedere că nici unificarea acestei biserici dominante, respective din vechiul Regat, cu cea din părțile alipite, încă nu s'a făcut și deci nici nu este cuprinsă în constituția țerii;

având în vedere că câștigarea de prerogative pe seama unei minorități în o țară în care toți supușii și așa se bucură de drepturile cele mai largi, ar însemna încălcarea elementului autohton;

având în vedere istoria variată a bisericii latine în curs de multe secole, când, setoasă de a-și înmulți credincioșii, deveni agresivă și vărsa chiar și sânge pentru himera atotputernicirii, atotstăpânirii, și deoarece prin încheierea concordatului și în special prin introducerea congregațiilor s'ar deschide un nou teren pentru propaganda acestei biserici, — care mai sprijinește și azi reîntronarea „drăguțului de împărat“ la Viena și Budapesta, — între Români;

având în vedere mijloacele uzitate în biserica latină pentru lățirea învățăturilor ei, mijloace cari sunt apte să conturbe liniștea cetățenilor, azi, când țeara în opera sa mare de consolidare are trebuință de liniște;

având în vedere că prin concordat se pretinde paritate absolută pe seama bisericii latine în sarcina chiar a bisericii moșnene și că prin introducerea principiilor autocrate ale bisericii latine într'o țeară cu principii avansate, moderne, democratice, s'ar face atentat la convingerile democratice ale cetățenilor;

având în vedere necesitatea ca biserica ortodoxă, — care în tot trecutul nostru a fost propoveduitoarea culturii naționale, a unității sufletești și salvatoarea însăși a ființii etnice a neamului nostru, și, deci, pr gățitoarea unității teritoriale de azi, în butul tuturor vicisitudinilor prin cari a trecut neamul românesc, — să trăiască și mai departe ca biserică dominantă, mai ales acum în România-Mare:

protestează cu toată tăria convingerii sale contra încheierii concordatului din chestiune, fiind convinsă că în cazul contrar s'ar da numai anză la lupte religioase sterile, fără îndoială păgubitoare intereselor țerii și se roagă ca Prea Sfinția Sa și toți factorii chemați ai țerii să lucre și să stăruie într'acolo, ca concordatul să nu se încheie în forma în care se cere.

Caransebeș, la datul de sus.

Spiridon Șandru m. p.

președinte.

Sabin Evuțian m. p.

notar.

Ș T I R I

Deputații sinodali din eparhia Caransebeșului, aleși pe noul period 1021—1923.

1. În cercul I Valeaboului: *Nicolae Cornean*, paroh în Apadia (cler). *Dr. Virgil Budințian*, medic în Caransebeș. *Ilie Orzescu*, directorul școlii normale și civile în Caransebeș, (mireni). 2. În cercul II Logojului: *Dr. George Popovici*, protopresbiter în Logoj (cler). *Dr. Dimitrie Galici*, avocat în Logoj. *Dr. Petru Maier*, judecător șef în Logoj (mireni). 3. În cercul III Zgribești: *Dr. Cornel Cornean*, protodiacon, secretar konzistorial în Caransebeș (cler). *Cornel Mircea*, revizor școlar cl. II în Logoj. *Dimitrie Zgăvârdea*, contabil konzistorial în Caransebeș (mireni). 4. În cercul IV. Făget: *Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget (cler). *Dr. Ioan Stoian*, avocat în Logoj. *Coriolan Belgea*, învățător în Cliciova (mireni). 5. În cercul V Coșava: *Virgil Musta*, presbiter, profesor la școala normală în Caransebeș (cler). *Sîmion Ionașiu*, învățător în Margine. *Dănilă Ilieșcu*, învățător dirigent în Făget (mireni). 6. În cercul VI Buziaș: *Ioan Gheția*, adm. protopresbiteral (cler). *Dr. Victor Mercea*, subprefect în Timișoara. *Valeriu Boleanțu*, primpretor în Buziaș (mireni). 7. În cercul VII Jebel: *Dr. Dimitrie Cioloca*, diacon, prof. de teol. în Caransebeș (cler). *Dr. Vasile Loichită*, prof. de teol. în Caransebeș. *Dr. Petru Ișțfan*, fost jude de tribunal, avocat în Timișoara. 8. În cercul VIII. Ciacova: *Augustin Ghilezan*, protopresbiter în Ciacova (cler). *Dr. Alexandru Iancu*, primpretor în Ciacova. *Patrichie Rămneanțu*, învățător pens. și deputat în Cameră, Timișoara (mireni). 9. În cercul IX. Fizeș: *Sabin Evuțian*, protodiacon; directorul liceului „Traian Doda“ în Caransebeș (cler). *Ioan Cimponeriu*, primpretor în Deta. *Patrichie Rămneanțu*, învățător pens. și deputat în Cameră, Timișoara (mireni). 10. În cercul X Vêrșet: *Traian Oprea*, protopresbiter în Vêrșet (cler). *Dr. Octavian Proștean*, primmedic orășănesc în Timișoara. *Gavrilă Mihailov*, colonel în retragere în Vêrșet (mireni). 11. În cercul XI Iam: *Dr. Cornel Cornean*, protodiacon, secretar konzistorial în Caransebeș (cler). *Dr. Ioan Nedelcu*, avocat în Oravița-montană). *Dr. Ioan Fira*, medic Oravița-montană (mireni). 12. În cercul XII Oravița-Montană: (—) (cler). *Dr. Mihai Grosșian*, procuror general în Timișoara. *Dr. Petru Cornean*, avocat în Oravița-montană (mireni). 13. În cercul XIII Sasca-montană: *Virgil Musta*, presbiter, profesor la școala normală în Caransebeș (cler). *Dr. Ilie Grosșian*, judecător-șef în Sasca-montană. *Dr. Petru Nemoian*, prefect în Logoj (mireni). 14. În cercul XIV Recița-Montană: *Petru Bernaz*, paroh în Secaș (cler). *Ion Marila*, revizor școlar în Logoj. *Cornel Milutinovici*, primpretor în Recița-montana (mireni). 15. În cercul XV Bocșa-montană: *Mihail Gașpar*, protopresbiter în Bocșa-montană (cler). *Dr. Aurel Oprea*, consilier la curtea de apel, Bocșa-montană. *Dr. Alexandru Popovici*, avocat în Bocșa-montană (mireni). 16. În cercul XVI Caransebeș:

Filaret Musta, arhimandrit și vicar episcopesc în Caransebeș (cler). *Dr. George C. Lăbonțiu*, președinte de tribunal în Caransebeș. *Dr. Alexandru Morariu*, avocat în Caransebeș (mireni). 17. În cercul XVII Teregova: *Andrei Ghidiu*, protopresbiter în Caransebeș (cler). *Ilie Orzescu*, directorul școlii normale și civile în Caransebeș. *Petru Fotoc*, inginer silvic în Teregova (mireni). 18. În cercul XVIII. Mehadia: *Ioan Peșca*, protopresbiter în Mehadia (cler). *Dr. Valeriu Branisce*, publicist și fost șef de rezort la instrucția publică, Logoj. *Dr. Virgil Nemoian*, medic în Mehadia (mireni). 19. În cercul XIX Bozovicu: *Dr. Ioan Sârbu*, paroh în Rudăria (cler). *Iancu Conciatu* publicist în Timișoara. *Ion Marila*, revizor școlar în Logoj. 20. În cercul XX Satul-nou: *Trifon Miclea*, protopresbiter în Panciova (cler). *Alexandru Bușiu*, profesor la Școala normală în Caransebeș. *Dr. Ion Jianu*, avocat în Alibunariu (mireni).

Cronica culturală și literară.

Serbarea școlii primare de stat. În seara zilei de 7 Aprilie a. c. corpul didactic al școlii primare din loc a aranjat o serbare cu elevii și elevele dela această școală. Sărbarea care a avut un program foarte bogat și variat, a succes peste așteptare. Micii școlari, băieți și fete, s'au produs cu declamațiuni, cântări și o piesă de teatru. Între punctele de program se aflau și unele în limba germană executate de elevii și elevele dela secția germană. Sărbările școlare sunt mijloace puternice de întărire a inimii și inobilară a sufletului; gândul să ridice cătră orizonturile mai largi ale vieții. Mișcările și veselia îngerașilor elevi și eleve au impresionat foarte mult publicul. Succesul atât moral cât și material a fost desăvârșit. A mai dovedit această serbare că în Școala primară de stat se formează prin muncă grea, depusă de corpul didactic al școlii, adevărate suflete alese și că aceste puteri didactice au toate aptitudinile pentru a educa, a nobilita și a aprinde în inimile fragede ale copilașilor increzuți creșterii lor lumina pentru iubirea a tot ce e frumos, bun și folositor. a.

Noutăți literare apărute în marea editură a „*Cărții Românești*” din București: *Cele patru patimi și primejdiile lor* — beția, desfrâul, hoția și trufia — de Dr. N. C. Paulescu, „*Vrăjitoarea*”, nuvele de I. C. Vissarion și „*Dragostea unui trubadur*”, nuvele de Const. Giulescu. Se pot căpăta și la Librăria noastră diecezană din Caransebeș, care este asortată cu toate noutățile literare din întreagă Românie Mare.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra deosebit de frumosului articol: *Vin sărbătorile*, din peana poetului, ofițerului și bunului creștin Volbură Poiană, apărut în Nr. 81 al „*Daciei Traiane*” din Sibiu, ziar cotidian ce apare sub direcțiunea fruntașului nostru novelist Ion Gorun și cu colaborarea valoroșilor scriitori: Constanța Hodoș, I. U. Soricu, Iosif Trifa, L. Triteanu, V. Poiană, Z. Sandu ș. a. „*Dacia Traiană*” prin forma impecabilă în care este scrisă, prin informațiunile sale rezezi și precise, prin îmbrățișarea și discutarea tuturor problemelor noastre mari dela ordinea zilei, — între acestea și chestiunile noastre bisericesti și școlare, pentru noi de o capitală importanță — și mai ales prin tonul obiectiv și demn în care sunt discutate chestiunile ce abordează, este una dintre cele mai bune ziare cu vechile și bunele moravuri ziaristice ale *vechei* prese române de dincoace de munți. Sprijinirea ei prin abonare, este o datorie a oricărui intelectual român.

Către despărțămintele și agenturile „Asociațiunii”, precum și către marele public românesc.

Anul 1921 este anul aniversărilor.

Franța, sora noastră mai mare, comemorează în Maiu a. c. o sută de ani dela moartea celui mai mare fiu al ei, Napoleon I, iar Italia va sărbători în Septembrie a. c. aniversarea de 600 de ani dela moartea celui mai mare poet al ei și al latinității, Dante Alighieri.

Anul acesta e darnic în aniversări și pentru noi Români.

În 14 Februarie a. c. s'au împlinit o sută de ani dela moartea marelui apostol al românismului, Petru Maior, a cărui istorie pentru începutul Românilor și celelalte scrieri vestite au fost de mare însemnătate în dezvoltarea noastră culturală. „Academia Română” din București, Universitatea din Cluj și „Asociațiunea” noastră a prăsnuit după cuviință amintirea lui, îndemând și pe alții să facă la fel.

La 23 Maiu, stil vechiu, sau 9 Iunie, stil nou, a. c. în ziua de Ispas, se împlinesc o sută de ani dela moartea marelui erou național *Tudor Vladimirescu*, care prin acțiunea sa energetică și moartea sa îngrozitoare a pus capăt epocii fanariote de tristă pomenire și a făcut să răsără, un ceas mai curând zorile libertății naționale.

„Asociațiunea” va închina un număr din revista „*Transilvania*” și un număr din biblioteca sa populară în amintirea Domnului Tudor. În „*Transilvania*” vor fi diferite contribuții la cunoașterea mai amănunțită a personalității și epocii lui Tudor, iar Nr. din „*Biblioteca populară a Asociațiunii*” va povesti limpede și pe înțelesul tuturor istoria sbuciumată a vieții și faptele lui mărețe. Afară de acestea „*Asociațiunea*” va mai da și un festival artistic în amintirea lui.

Despărțămintele, agenturile și marele public românesc încă e rugat să aranjeze cu acest memorabil prilej serbări naționale Tudor Vladimirescu.

Se pot recita versuri de George Coșbuc („*Oltenii lui Tudor*”), de St. O. Ios („*Lui Tudor Vladimirescu*”) ș. a. Se pot cânta cântece naționale („*Domnul Tudor*”, text de I. Niculescu, muzica de G. Brătianu) și populare („*Visul lui Tudor Vladimirescu*”, din colecția de poezii populare ale Românilor de Vasile Alecsandri) etc. Recomandăm chiar reprezentații teatrale și aranjare de tablouri istorice cu acest prilej. Dl. N. Iorga președintele „*Ligei Culturale*” acțum scoate de sub tipar o piesă teatrală în 5 acte „*Tudor Vladimirescu*” pe care n'o putem recomandă îndeajuns. Se poate face ceva și cu drama istorică „*Domnul Tudor*” de N. Radivon și „*Bimbașa Sava*” de I. Peretz.

Oricât am face, nu putem face de ajuns pentru cel ce a putut zice despre sine: „Și știindu-mă norodul pre mine, dintr'alte vremi, că sunt un adevărat fiu al patriei mele, cu silnicie m'au luat a le fi și la această vreme chivernisitor pentru binele și folosul tuturor”.

Spiritul lui poate fi și astăzi „chivernisitor” pentru binele și folosul tuturor”. Dorim să fie așa.

Biroul „*Asociațiunii*”.

CONCURS.

Pe baza ordinațiunii Ven. Conzistoriu diecezan ddo 12 Februarie a. c. Nr. 315 Șc. ex 1921 se escric concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului de *învățător* la școala confesională gr. ort. română din comuna **Șipet** (protopresbiteratul Buziașului cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele :

1. Salar în bani gata 500 Lei și întregirea salariului dela stat.
2. Locuință liberă cu 2 chilii, cumină, cămară, grajd și 400 st. □ grădina fructiferă pentru legumi.
3. Pentru conferință și adunarea generală dacă participă 15 Lei.
4. Pentru scripturistica 30 Lei pausal.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit conform uzului 2 Lei.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrui elevii și elevele de școală în toate cântările bisericesti, a compune preliminarul bisericii și cultului, repartiția cultului, a compune socoțile bisericii și cultului pentru o sumă de 50 Lei pe fiecare an pe lângă emolumentele de mai sus.

Preferiți vor fi aceia, cari afară de instruirea elevilor și elevelor de școală în toate cântările bisericesti, sunt în stare să instrueze și conducă cor vocal și cu aduții.

Rugările de reflectare la acest post adresate comitetului parohial să se înainteze Prea Ort. Oficiu protopesc gr. ort. român în Buziaș.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua alegerii.

Șipet din ședința extraordinară a comitetului parohial ținută în 28 Februarie st. v. 1921. 2—3

Petru Zimcea m. p. **Simion Popoviciu** m. p.
vicepreședinte. notariu ad. hoc.

În conțeleere cu minne: *Ioan Gheția* adm. protopresb.

La Librăria Diecezană din Caransebeș

se află manuale de școală de *Iuliu Vuia*, aprobate de Ministerul instrucției publice de sub Nr. 58.227/1920.

Pentru școlile primare :

Abecedar Ilustrat ediție veche	Lei — 75 bani.
Abecedar Ilustrat ediție nouă	Lei 4.50 bani.
Garte de Cetire clasa II-a ediț. nouă	Lei 6 — bani.
Carte de Cetire clasa III-a ediț. veche	Lei — 40 bani.
Carte de Cetire clasa III-a e. liț. nouă	Lei 8 — bani.
Carte de Cetire clasa IV-a ediț. veche	Lei 1.25 bani.
Carte de cetire, clasa IV-a ediț. nouă	Lei 12 — bani.
Carte de cetire clasa V, VI-a ediț. veche	Lei 1.25 bani.
Aritmetică clasa II, III, IV ediț. veche	Lei — 70 bani.
Aritmetică și Geomet. cl. V, VI ediț. veche	Lei — 35 bani.
Geografie clasa III ediție veche	Lei 2.50 bani.
Fizică și Chimie ediț. nouă	Lei 5 — bani.

Expediția se face pe poștă în pachete de 5 kigr.

Prețul cărților comandate precum și francarea de Lei 7.65 bani rugăm a-i trimite cu poșta.

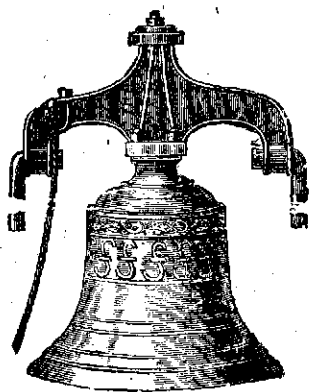
La „Tipografia și Librăria Diecezană“

din Caransebeș

se primesc

4 elevi

cu pregătire de două clase liceale sau civile și anume: 1 elev la Librărie și 3 elevi la Tipografie.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fer pentru clopote

TIMIȘOARA-FABRIC.

4—52

Calculări de preț să trimit gratuit.